

ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНИХ ЗДІБНОСТЕЙ ФАХІВЦІВ АВТОМОБІЛЬНОЇ ГАЛУЗІ

Вища технічна освіта завжди визначала й нині визначає довгостроковий економічний розвиток країни, виступає активним учасником створення та впровадження новітніх технологій, забезпечує науково-технічний рівень практично усіх галузей економіки та виробництва. Сучасний фахівець – це людина, що виконує свої професійні обов'язки у ринкових умовах, зважаючи на соціально-економічні та духовні зміни у суспільстві. Але для того, щоб магістри технічних спеціальностей, зокрема фахівці автомобільної галузі, були конкурентоспроможними на ринку праці, важливо, щоб вони володіли не лише ґрунтовними вузькоспеціальними знаннями і навичками, а й могли правильно планувати та прогнозувати свою діяльність, вміли взаємодіяти із людьми. Для того, щоб магістри технічних спеціальностей – майбутні кваліфіковані фахівці автомобільної галузі успішно виконували свої професійні функції, вони мають не лише володіти компетенціями щодо здійснення професійної діяльності, але й дотримуватись етикетних правил поведінки у різних ситуаціях. Адже від того, на якому рівні перебуває культура ділових людей, залежать результати їхньої професійної діяльності, взаєморозуміння з колегами, психологічний мікроклімат трудового колективу.

Серед авторів, що досліджують проблеми етикету слід звернути увагу на українських дослідників, насамперед, М.П. Лукашевича, В.А. Малахова, І.Б. Осечинську, В.Ф. Степаненка, Т.К. Чмут, Г.Л. Чайку. Проте актуальність та професійна значущість даної теми вимагає більш детального її дослідження, враховуючи реалії сучасних економічних змін та вимог до особистості фахівця з вищою технічною освітою.

Розкриваючи проблему формування ділового етикету особистості фахівця, слід звернутися до дефініції «етикет». Етикет - це сукупність правил спілкування, взаємодії та поведінки людей [3]. Діловий етикет – це встановлений порядок поведінки у сфері ділових контактів. Це норми, які регулюють стиль роботи при вирішенні ділових проблем, взаємовідносин на службі, з керівництвом, у відносинах між колегами [2].

Діловий етикет визначає правила спілкування, взаємодії та поведінки людей у процесі спільної професійної діяльності, види звертань і вітань, манеру і прийнятну форму ділового одягу. Отже, у майбутніх фахівців автомобільної галузі необхідно обов'язково формувати знання цих правил, щоб розвинути у них готовність до кооперації з колегами та роботи у колективі. Тому професійна підготовка магістрів технічних вишів вимагає переходу до активних форм навчання, переносу акцентів на позааудиторну роботу, що сприятиме творчому розвитку особистості та формуванню вмінь ставити перед собою завдання й вирішувати їх.

Основним напрямком позааудиторної роботи у процесі формування

ділового етикету є студентське самоврядування. Студентське самоврядування – форма управління, за якої студентство має право самостійно вирішувати питання внутрішнього управління, а також мати свої керівні органи [1].

Діяльність органів студентського самоврядування спрямована на удосконалення навчально-виховного процесу, розвиток духовності і культури студентів, зростання у студентській молоді соціальної активності та відповідальності за доручену справу. У процесі самостійного вирішення поставлених завдань студенти взаємодіють одне з одним, об'єднуючись для досягнення поставленої мети. Приймаючи участь у подібних акціях, студент спілкується зі своїми товаришами, організовує та спрямовує їхню діяльність, а, отже, вчиться співробітництву з іншими людьми.

У Харківському національному автомобільно-дорожньому університеті підґрунтям, що формує навички ділового етикету у позааудиторній роботі, виступає також щорічна студентська акція «АВТОПРОБІГ». Дана акція об'єднує молодь і закликає їх до дотримання правил безпеки дорожнього руху. Подорожуючи містами України студенти і магістри ХНАДУ ведуть роз'яснювальну роботу із директорами шкіл, вчителями, школярами, вступають у ділові зносини із місцевою адміністрацією, у результаті чого розвивають основні елементи ділового етикету.

При здійсненні даної самостійної управлінської діяльності у магістрів технічних спеціальностей максимально виявляються і реалізуються творчі здібності, формуються моральні якості. Магістри технічних спеціальностей у процесі проведення цих заходів опановують культуру ділового мислення і поведінки, вміння аналізувати процеси ділового життя і конфліктних ситуацій, вирішувати професійні завдання із урахуванням моральної цінності людської особистості.

Таким чином, професійна підготовка фахівців автомобільної галузі має бути фундаментальною, професійно орієнтованою, забезпечувати як формування професійних, так і ділових знань, вмінь і навичок, що можливо за умов коректної організації позааудиторної роботи. Найбільш продуктивними напрямками позааудиторної роботи з формування ділового етикету є заходи органів самоврядування студентів.

Література

1. Костриця Н.М., Свистун В.І., Ягупов В.В. Методика навчання студентів спілкування в управлінській діяльності: Навчальний посібник. — К.: Центр навчальної літератури, 2006. — 272 с.
2. Лесько О.Й., Прищак М.Д., Залюбівська О.Б. Етика ділових відносин: навчальний посібник. – Вінниця: ВНТУ, 2011. – 309 с.
3. Лозовой В.О., Уманець О.В., Ценко М.Б. Етикет у просторі спілкування: Навч. пос. – Харків: Видавець ФОП Вапнярчук Н.М, 2008. – 136 с.